

Umijeće **javnog govora**

1

Govor u javnosti

Moć govorništva

Tradicija govorništva

Sličnosti između javnog govora i razgovora

Razlike između javnog govora i razgovora

Razvijanje samopouzdanja: govori u učionici

Trema je normalna

Nositi se s tremom

Govorništvo i kritičko mišljenje

Komunikacijski proces

Govornik

Poruka

Kanal

Slušatelj

Povratna informacija

Buka

Retorički kontekst

Komunikacijski proces: primjer s objašnjenjem

Govorništvo u multikulturalnom svijetu

Kulturna raznolikost u suvremenom svijetu

Kulturna raznolikost i govorništvo

Izbjegavanje etnocentrizma

Orastajući u ruralnom dijelu Tennesseeja, Van Jones nije imao namjeru postati javni govornik. Studirajući novinarstvo na Sveučilištu Tennessee Martin nadao se da će jednoga dana izvještavati, a ne biti sadržaj vijesti. Međutim, ubrzo se našao uvučen u politički život kampusa te je postao glasnogovornik studenata.

Nakon pravnog fakulteta, Jones se pridružio Odvjetničkom odboru za ljudska prava smještenom u San Franciscu kako bi radio na rješavanju problema s kojima se suočavaju gradske zajednice. Nekoliko godina poslije osnovao je Ella Baker centar za ljudska prava, neprofitnu organizaciju posvećenu promicanju mogućnosti u urbanoj Americi.

Jones se ni na tome nije zaustavio. Tijekom godina objedinio je bavljenje ljudskim pravima sa zanimanjem za ekološko pravo. Danas je predsjednik organizacije *Green for All*, koja je usredotočena na stvaranje poslova zelenih ovratnika po cijeloj Americi. Radio je s članovima U.S. House of Representatives 2007. kako bi progurao *Dokument o zelenim poslovima* (Green Jobs Act), koji je odobrio 125 milijuna dolara za obrazovanje ekološki svjesnih radnika.

Kako je Jones postigao sve ovo? Dijelom kroz pravno obrazovanje i uz neustrašiv duh. Jednako je važna njegova sposobnost komuniciranja s ljudima javnim nastupima, koji su se pokazali ključnima za širenje njegove poruke. Opisan je kao „jedan od najmoćnijih i najnadahnutijih glasova današnjice“. Publika je ganuta „njegovim srcem, nadahnuta njegovom angažiranošću i potresena njegovom rječitosti.“

Da ste upitali Van Jonesa u njegovim ranijim danima: „Vidite li sebe kao velikog javnog govornika?“ vjerojatno bi se nasmijao na tu pomisao. Ipak, danas održava više od 100 izlaganja godišnje. Također je predavao na Harvardu i Columbiji te se obraćao na U.S. Conference of Mayors, Nacionalnom simpoziju o klimatskim promjenama i Svjetskom ekonomskom forumu. Neki stručnjaci su predviđali njegov uspjeh.

Moć govorništva

Tijekom povijesti ljudi su koristili govorništvo kao ključno sredstvo komunikacije. Ono što je grčki državnik i vojskovođa Periklo rekao prije više od 2500 godina vrijedi i danas: „Onaj koji donosi sud o bilo kojem trenutku, ali ne može to objasniti“, naravno, „kao da možda nikada nije ni razmišljao o tome.“¹ Govorništvo je način javnog izražavanja vlastitih misli, dijeljenje misli s drugim ljudima te utjecanje na druge ljude.

U suvremeno doba mnoge žene i muškarci diljem svijeta širili su svoje ideje i utjecali na ljude služeći se javnim govorima. U Sjedinjenim Državama popis velikih govornika uključuje Franklina Roosevelta, Billyja Grahama, Cesara Chaveza, Barbaru Jordan, Ronalda Reagana, Martina Luthera Kinga, Hillary Clinton i Baracka Obamu. U drugim zemljama možemo uvidjeti moć govorništva među ljudima kao što su bivša britanska premijerka Margaret Thatcher, južnoafrički vođa Nelson Mandela, burmanski demokratski poglavar Aung San Suu Kyi te kenijski aktivist za zaštitu okoliša i dobitnik Nobelove nagrade Wangari Maathai.

Dok ste čitali ova imena, sigurno ste pomislili: „U redu. Ali kakve veze to ima sa mnom? Ne mislim biti predsjednik, propovjednik ili križar u bilo koju svrhu.“ Unatoč tomu, susrest ćete se s potrebom za javnim govorom tijekom svog života – možda sutra, možda za pet godina. Možete li zamisliti sebe u bilo kojoj od ovih situacija?

Vi ste jedan od sedam vježbenika u velikoj korporaciji. Netko od vas će dobiti posao na radnom mjestu koje se upravo otvorilo. Održat će se sastanak za osoblje na kojem će vježbenici raspravljati o projektu koji su razvijali. Jedan za drugim, vaši kolege će održavati svoja izlaganja. Oni nemaju iskustva u javnom obraćanju i zastrašeni su prisutnošću menadžera. Njihovi govori su nespretni. Međutim, vi se oslanjate na vještine koje ste naučili na kolegiju govorništva. Izlažete informirajući govor koji je jasan, obrazložen i artikuliran. Vi dobivate posao.

Jedno od vaše djece ima poteškoće u učenju. Čuli ste da je školski odbor donio odluku o otpuštanju posebnog učitelja, koji je pomagao vašem djetetu, zbog financijskih razloga. Na otvorenom sastanku školskog odbora vi izlažete promišljen i uvjeravajući govor o potrebi za posebnim učiteljem. Školski odbor mijenja svoju odluku.

Vi ste pomoćni upravitelj u podružnici državne tvrtke. Vaš nadređeni, upravitelj podružnice, uskoro se povlači u mirovinu te će se povodom toga organizirati domjenak. Prisustvovat će svi rukovoditelji iz glavnog ureda. Kao njegov bliski suradnik, treba održati oproštajnu zdravicu na zabavi. Vi održite govor koji je istovremeno duhovit i dirljiv – savršena počast za vašeg šefa. Svi oduševljeno plješću nakon govora, a nekima se javlja suza u očima. Sljedeći tjedan promaknuti ste na mjesto glavnog upravitelja.

Maštarije? Ne baš. Bilo koja od ovih situacija je moguća. Među 480 anketiranih tvrtki i javnih organizacija, komunikacijske vještine, uključujući govorništvo, najtraženija su osobina među poslodavcima. U drugoj anketi, studenti u radnoj službi zamoljeni su da rangiraju vještine ključne za njihov uspjeh u karijeri. Što se nalazi na vrhu njihove liste? Usmena komunikacija.²

Ova vještina je bitna za mnoga zanimanja – za računovođe i arhitekte, učitelje i tehničare, znanstvenike i burzovne posrednike. Čak i u visokospecijaliziranim područjima kao što je strojarstvo, poslodavci pri odlučivanju koga zaposliti, a koga unaprijediti dosljedno daju prednost sposobnostima komunikacije pred tehničkim znanjima. Sposobnost učinkovitog govora je u toj mjeri cijenjena, da se od studenata sve češće traži izlaganje kao dio njihova razgovora za posao.

Ni širenje interneta i ostalih novih tehnologija nije smanjilo potrebu za govorništvom. Kao što jedan komunikacijski savjetnik tvrdi: „Danas je više načina da doprete do ljudi nego ikad prije, ali ne postoji zamjena za komunikaciju licem u lice.“ Da biste bili uspješni, kaže uspješna poslovna žena Midge Costanza, morate imati „sposobnost da ustanete i iznesete svoj stav ili jedan na jedan ili pred grupom ljudi održite uvjeravajući govor.“³

To vrijedi i za život u zajednici. Govorništvo je ključno sredstvo za građanski angažman. To je način izražavanja vlastitih misli i utjecanja na glavna društvena pitanja. Kao oblik osnaživanja, može činiti i često čini promjene koje su važne za ljude. Ovdje je naglasak na „činjenju promjena“. Većina nas želi utjecati na promjene, promijeniti svijet malim djelima. Govorništvo nudi mogućnost da utječete na promjene nečega do čega vam je jako stalo.

Tradicija govorništva

S obzirom na važnost govorništva, ne iznenađuje činjenica da se ono podučavalo i učilo tisućama godina diljem svijeta. Engleska riječ „orator“ istovjetna je u gotovo svim kulturama za označavanje nekoga tko

posjeduje posebne vještine javnog govora. Najstariji poznati priručnik o učinkovitu govoru napisan je na papirusu u Egiptu prije otprilike 4500 godina. Elokvencija je bila vrlo cijenjena u staroj Indiji, Africi i Kini, kao i među Astecima i ostalim kulturama s područja Sjeverne i Južne Amerike prije dolaska Europljana.⁴

U klasičnoj Grčkoj i Rimu govorništvo je igralo glavnu ulogu u edukaciji i građanskom životu te se također podučavalo. Sastavljena tijekom 3. st. pr. Kr., Aristotelova *Retorika* još se uvijek smatra najvažnijim radom na ovu temu, a njezina načela slijede i današnji govornici (i pisci). Veliki rimski vođa Ciceron u svojim je govorima branio slobodu te napisao nekoliko radova o govorništvu.

Tijekom stoljeća, mnogi značajni mislioci bavili su se pitanjima retorike, govora i izražavanja uključujući rimskog pedagoga Kvintilijana, kršćanskog propovjednika svetog Augustina, srednjovjekovnog pisca Christine de Pizana, britanskog filozofa Francisa Bacona te američkog kritičara Kennetha Burkea.⁵ U posljednjih nekoliko godina komunikacijski stručnjaci postavili su znanstvene osnove za razumijevanje metoda i strategija sastavljanja i izvedbe učinkovita govora.

Vaš cilj je primijeniti te metode i strategije u govorima koje ćete izvoditi na kolegiju. Ono što naučite sada, primjenjivat ćete još dugo nakon studija. Načela govorništva potječu iz duge tradicije te ih potvrđuju znanstvena istraživanja. Što više znate o tim načelima, bit ćete učinkovitiji u vlastitim izlaganjima i bit ćete učinkovitiji u slušanju izlaganja drugih ljudi.

Sličnosti između javnog govora i razgovora

Koliko dnevno vremena provodite razgovarajući s drugima? Prosječna odrasla osoba provede otprilike 30% budnih sati razgovarajući. Nakon što završite s čitanjem ove knjige, provest ćete veći dio svog života usavršavajući umijeće razgovora. Možda niste svjesni toga, ali već se sada, dok razgovarate s ljudima, služite brojnim vještinama. Ove vještine uključuju sljedeće:

1. Logično organiziranje misli. Zamislite sebe dok dajete nekome upute kako stići do vaše kuće. Nećete to reći na ovaj način:

Kada siđete s autoceste, s lijeve strane vidjet ćete veliku zalogajnicu. No, prije toga ostanite na autocesti do izlaza 67. Obično su susjedovi psi na ulici, pa stoga, nakon što na semaforu skrenete, vozite polako. Od vaše kuće dolazite na autocestu kroz Ulicu Maple. Ako prođete pokraj taco štanda, otišli ste pre-daleko. Kuća je plava.

Umjesto toga, davat ćete postupno upute svom slušatelju, korak po korak, od njegove ili njezine do vaše kuće. Organizirat ćete svoju poruku.

2. Oblikovanje poruke za publiku. Vi ste geolog. Dvije osobe vas pitaju kako nastaju biseri. Jedna od njih je vaš cimer, a druga je osoba vaš devetogodišnji nećak. Vi odgovarate na različite načine:

Mnoge vještine iz svakodnevnog razgovora primjenjuju se i u govorništvu. Učeći govoriti učinkovitije, možete naučiti učinkovitije komunicirati u drugim situacijama.

Svom cimeru: „Kada bilo što nadražujuće, recimo zrno pijeska, završi unutar ljuske kamenice, ona automatski izlučuje supstanciju zvanu sedef, što je po sastavu kalcijev karbonat, od čega je građena i ljuska kamenice.“

Vašem nećaku: „Zamisli da si kamenica na morskome dnu. Zrno pijeska uđe u tvoju ljusku i neugodno te žulja. Želiš to ublažiti. Pomaže ti tvar koju zovemo sedef. Da te zrno pijeska manje žulja, oko njega počneš lijepiti sedef, a kada se oko zrnca nakupi puno sedefa, nastane biser.“

3. Pričanje priče radi efektnog dojma. Zamislite sebe dok prijatelju prepričavate smiješnu zgodu s prošlotjedne nogometne utakmice. Ne započinjete poantom („Keisha je pala iz gledališta na igralište. Ovako je započelo...“). Umjesto toga, pažljivo gradite svoju priču prilagođavajući riječi i boju glasa kako biste ostvarili efektni dojam.

4. Prilagođavanje povratnoj poruci slušatelja. Dok razgovarate s nekim, svjesni ste verbalnih i neverbalnih reakcija te osobe. Primjerice:

Prepričavate zanimljiv događaj sa sata biologije. Vaš slušatelj izgleda zbunjeno, podigne ruku kako bi vas zaustavio i kaže „Hm?“ Vi krenete ispočetka kako biste pojasnili.

Prijateljica vas je zamolila da je saslušate dok vježba svoj govor. Na kraju joj kažete: „Samo mi se jedan dio nije svidio – citat državnog odvjetnika.“ Vaša prijateljica djeluje povrijeđeno i kaže: „To je moj omiljeni dio!“ Zatim vi kažete: „Bilo bi sjajno kada bi samo malo izmijenila citat.“

U svakodnevnom razgovoru često činite sve navedeno ne razmišljajući o tome. Vi već posjedujete ove komunikacijske vještine. One su među najvažnijim vještinama koje su vam potrebne za govorništvo.

Za ilustraciju, vratimo se nakratko na jednu od hipotetskih situacija s početka ovog poglavlja. Kada se obraćate školskom odboru u vezi s

potrebom za posebnim učiteljem:

- *Organizirate* svoje ideje kako biste ih predstavili na najuvjerljiviji način. Odmjereno gradite temelj u svrhu uvjeravanja zašto je učitelj potreban školi.
- *Oblikujete poruku* prilagođavajući je svojoj publici. Ovo nije vrijeme za strastveno argumentiranje o prilagođenim programima. Morate prikazati koliko je to pitanje važno za osobe prisutne u prostoriji te za njihovu djecu i školu.
- Pričate svoju priču u svrhu postizanja *efektnog dojma*. Možete koristiti poneku anegdotu kako biste ukazali na to koliko je vaše dijete napredovalo. Raspoložete statističkim podacima koji prikazuju broj djece kojoj je pružena pomoć na nastavi.
- *Prilagođavate se slušateljevoj povratnoj poruci*. Nakon što ste spomenuli iznos troškova za dodatnog učitelja, primjećujete kiseli izraz na licima članova školskog odbora. Stoga strpljivo objašnjavate koliko je to mali trošak u odnosu na ukupni školski proračun.

Prema tome, govorništvo uvelike zahtijeva vještine koje se koriste u uobičajenoj komunikaciji. Većina ljudi koji dobro komuniciraju u svakodnevnim razgovorima mogu naučiti jednako dobro komunicirati i u javnosti. Vježbanje javnog govorenja može vas učiniti vještim govornikom u raznovrsnim situacijama kao što su razgovori, rasprave na predavanjima i poslovni sastanci.

Razlike između javnog govora i razgovora

Unatoč njihovim sličnostima, javno govorenje i svakodnevni razgovor nisu istovjetni. Zamislite sebe dok prepričavate neku priču svom prijatelju. Zatim zamislite sebe dok pričate priču skupini od sedam ili osam prijatelja. Sada zamislite sebe dok pričate istu priču skupini od 20 ili 30 ljudi. Kako veličina vaše publike raste, tako se vi ponašate u skladu s trima glavnim razlikama između razgovora i javnog govora:

1. *Javni govor je strukturiran*. Govorniku se obično nameću stroga vremenska ograničenja. U većini slučajeva situacija ne dozvoljava slušatelju prekidanje govornika pitanjima i komentarima. Govornik mora postići svoju svrhu u samome govoru. Pripremajući izlaganje, govornik mora predvidjeti pitanja koja bi se mogla pojaviti u slušateljevoj svijesti i biti spreman odgovoriti na njih. Stoga, javno govorenje zahtijeva detaljnije planiranje i pripremu u odnosu na svakodnevni razgovor.

2. *Javni govor zahtijeva formalnije izražavanje*. Malo je prostora u javnom govoru za sleng, žargon i gramatičke pogreške. Koliko god bio bijesan zbog industrijskog zagađenja, kada se Van Jones obraća kongresnom odboru, on ne kaže: „Moramo zaustaviti pohlepne gadove koji zagađuju siromašne zajednice u svrhu vlastite zarade.“ Slušatelji često negativno reaguju na govornika koji ne mari o načinu izražavanja tijekom obraćanja publici. Govor mora biti pristojan.

3. *Javni govor zahtijeva drukčiji način izlaganja*. Za vrijeme neformalnog razgovora većina ljudi govori potihom ubacujući obilje fraza kao

što su „ovoga“ i „znaš“, imaju ležeran stav te koriste tzv. zvučne pauze („uh“, „hm“). Međutim, učinkoviti javni govornici prilagođavaju boju glasa kako bi ih mogli čuti svi u publici. Oni zauzimaju uspravan stav te izbjegavaju uznemirujuće pokrete i poštapalice.

Učenjem i vježbanjem razvit ćete sposobnost za prevladavanje navedenih razlika te ćete proširiti svoje komunikacijske vještine.

Razvijanje samopouzdanja: govori u učionici

Trema pred nastup jedan je od najvećih strahova studenata. Prema tome, trebali bismo se izravno suočiti s ovim problemom. Mnogi ljudi koji normalno razgovaraju u raznim svakodnevnim situacijama postanu preplašeni spoznajom o stajanju i izlaganju pred skupinom ljudi.

Ako ste zabrinuti zbog treme, tada ćete se osjećati bolje znajući da niste sami u tome. Gallup Poll je 2001. zamolio Amerikance da navedu svoje najveće strahove. Njih 40% navelo je govor pred skupinom ljudi kao svoj najveći strah, koji jedino nadmašuje strah od zmija (51%). Anketa iz 2005. ponudila je slične rezultate: u njoj je 42% ispitanika navelo strah od govora u javnosti. Za usporedbu, samo 28% ispitanika je na prvo mjesto stavilo strah od umiranja.⁶

U drugoj studiji istraživači su se usredotočili na društvene situacije te su ponovo zamolili ispitanike da navedu svoje najveće strahove. Evo kako su odgovorili:⁷

trema
Nelagoda zbog govora u javnosti.

Najveći strah	Postotak
Zabava među nepoznatim ljudima	74
Držanje javnog govora	70
Postavljena osobna pitanja u javnosti	65
Upoznavanje roditelja svoje djevojke / svog momka	59
Prvi dan na novom radnom mjestu	59
Žrtva šale na vlastiti račun	56
Razgovaranje s nadređenim osobama	53
Razgovor za posao	46

Javni govor se ponovo nalazi pri samom vrhu popisa izvora najvećeg straha.

Trema je normalna

Ako osjećate tremu zbog držanja govora, onda ste u dobrome društvu. Neki od najvećih javnih govornika u povijesti patili su od treme, uključujući Abrahama Lincolna, Margaret Sanger i Winstona Churchilla. Slavni rimski govornik Ciceron je rekao: „Na početku svakog govora postanem blijed te drhtim u udovima i u duši.“⁸ Oprah Winfrey, Conan O'Brien i Jay Leno izjavili su da su osjećali tremu zbog govora u javnosti. U početcima svoje karijere Leonardo DiCaprio je imao toliku tremu zbog držanja govora da se nadao da neće osvojiti nagradu Akademije za koju je bio

nominiran kako se ne bi morao obraćati javnosti. Oko 81% poslovnih rukovoditelja tvrdi da je javni govor najneugodnije iskustvo s kojim se suočavaju.⁹ Ono što je komičar Jerry Seinfeld jednom rekao u šali, ponekad se čini istinitim: „Tijekom pogrebne ceremonije ljudi bi radije poželjeli biti u lijesu nego držali govor u čast pokojnika.“

Zapravo, većina ljudi je zabrinuta prije pojavljivanja u javnosti. Glumci su nervozni prije predstave, političari su nervozni prije govora u kampanji, sportaši su nervozni prije velike utakmice. Oni koji su uspjeli, okrenuli su tremu u svoju korist. Nakon izvedbe na gredi u finalu na gimnastičarskim spravama na Olimpijskim igrama u Pekingu 2008., američka gimnastičarka Shawn Johnson je izjavila: „Bila sam užasno nervozna i tijekom zagrijavanja nisam mogla ništa napraviti kako treba. No, željela sam dati sve od sebe i ostaviti dobar dojam.“ Okrenuvši osjećaj uzbuđenja u svoju korist, Johnson je ostavila itekako dobar dojam osvojivši 16 225 bodova i zlatnu medalju.

Gotovo isti slučaj je i s izlaganjem. Mnogiiskusni govornici imaju tremu uoči izlaska na pozornicu, no trema je dobar znak psihološke pripreme. Romanopisac i predavač I. A. R. Wylie objašnjava: „Sada, nakon mnogo godina iskustva, smatram seiskusnim govornikom. Ali rijetko kad ustanem bez stegnutog grla i bez ubrzanog lupanja srca. Kada sam iz nekog razloga miran i samopouzdan, izlaganje se pretvori u potpuni promašaj.“¹⁰

adrenalin

Hormon koji se otpušta u krvotok kao reakcija na fizički i mentalni stres.

Drugim riječima, potpuno je normalno, čak i poželjno – osjećati tremu na početku izlaganja. Vaše tijelo reagira jednako kao i u bilo kojoj drugoj stresnoj situaciji – izlučivanjem više adrenalina. Ovaj nagli udar adrenalina uzrokuje ubrzan rad srca, drhtanje ruku, klecanje koljena, znojenje. Svaki javni govornik doživljava ove reakcije u određenoj mjeri. Pitanje je: Kako možete držati svoju tremu pod kontrolom i natjerati je da radi za, a ne protiv vas?

Nositi se s tremom

pozitivna trema

Kontrolirana trema koja daje energiju govorniku za njezino ili njegovo izlaganje.

Umjesto da se trudite prikriti tragove treme, trebali biste je preobraziti iz negativne energije u ono što stručnjaci nazivaju pozitivnom tremom „entuzijastičan, živahan osjećaj... Još uvijek je riječ o tremi, ali osjećaj je drukčiji. Niste više njezina žrtva; umjesto toga osjećate se živahno. Imate kontrolu nad njome.“¹¹

Nemojte misliti o tremi. Umjesto toga, shvatite to kao „uzbuđenje“ ili „entuzijazam.“¹² Može vam pomoći da se usredotočite i osjećate poletno kao što se osjećaju sportaši, glazbenici i drugi koji se pripremaju za utakmicu ili koncert. Shvatite to kao neizbježan dio uspješnog izlaganja.

Ovdje je šest načina za preobrazbu treme iz negativnog u pozitivan osjećaj.

Stečeno govorničko iskustvo

Već ste napravili prvi korak. Upisali ste kolegij govorništva gdje ćete učiti o pripremi izlaganja i steći govorničko iskustvo. Sjetite se svoga prvog dana u vrtiću, svoga prvog spoja, prvog dana na novom radnom mjestu. Vjerojatno ste imali tremu u svakoj od ovih situacija jer ste se suočili s nečim novim i nepoznatim. Nakon što ste se navikli na situaciju, trema vam više nije predstavljala prijetnju. Tako je i s javnim govorom. Za

Potreba za javnim govorom ili izlaganjem pojavljuje se u mnogim situacijama. Na slici Dr. Jim Thomas objašnjava kirurške zahvate koji se koriste u pionirskim operacijama u Children's Medical Center u Dallasu, Texas.

većinu studenata glavni uzrok treme je strah od nepoznatog. Što više naučite o govorništvu i što više govora održite, to će vam javni govor djelovati manje zastrašujućim.

Naravno, put do samopouzdanja ponekad će biti težak. Učenje govorničtva ne razlikuje se mnogo od učenja bilo kojih drugih vještina te se provodi – metodom pokušaja i pogrešaka. Svrha kolegija govorničtva je skraćivanje postupka, umanjivanje broja pogrešaka, stvaranje bezopasnog ambijenta – mogli bismo reći: ovaj kolegij je vrsta laboratorija u kojem izvodite „pokuse.“

Predavač primjećuje da ste početnik i zna vam dati upute koje su potrebne za dobar početak. Među svojim kolegama studentima imate vrlo suosjećajnu publiku, koja će vam pružiti vrijednu povratnu informaciju kako bi vam pomogla u razvijanju vaših govornih vještina. Za vrijeme trajanja kolegija, vaši strahovi od javnog govora će se smanjivati sve dok ih ne zamijeni pozitivna trema uoči izlaganja.¹³

Priprema, priprema, priprema

Drugi način za postizanje samopouzdanja jest odabir tema koje su vam važne, a zatim temeljita priprema govora koji vam jamče uspjeh. Evo primjera jednog studenta koji je entuzijazmom za svoju temu i temeljitom pripremom ostvario uspjeh na kolegiju govorničtva:

Jesse Young bio je zabrinut zbog pohađanja kolegija govorničtva. Ne posjedujući iskustvo kao javni govornik, osjetio je težinu u trbuhu pri samoj pomisli na govor pred publikom. No, kad je došlo vrijeme za Jesseov prvi govor, bio je odlučan pretvoriti tremu u uspjeh.

Jesse je za temu svog govora odabrao Stanište za čovječanstvo. Posljednjih pet godina ondje je volontirao te je duboko vjerovao u tu organizaciju i njezinu misiju. Svrha njegova govora bila je objašnjenje podrijetla, filozofije i djelatnosti Staništa za čovječanstvo.